

На основу члана 5. став 1. тачка б, члана 20. став 2. тачка б. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 59/13 и 4/17, члана 6. став 1. тачка б. и члана 19. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 25. сједници одржаној 02.09.2020. године, доноси

О Д Л У К У
О ПРИВРЕМЕНИМ МЈЕРАМА БАНКАМА ЗА УБЛАЖАВАЊЕ
НЕГАТИВНИХ ЕКОНОМСКИХ ПОСЉЕДИЦА
УЗРОКОВАНИХ ВИРУСНИМ ОБОЉЕЊЕМ „COVID-19“

Предмет

Члан 1.

- (1) Овом одлуком утврђују се привремене мјере са циљем ублажавања негативних економских посљедица узрокованих пандемијом вирусног обољења „COVID-19“ (у даљем тексту: пандемија) и очувања стабилности банкарског сектора Републике Српске, а које се односе на:
 - 1) одобравање олакшица клијентима банке који су директно или индиректно погођени негативним ефектима,
 - 2) посебна правила за управљање кредитним ризиком, која банка примјењује у случају да одобри посебне мјере клијенту,
 - 3) мјере са циљем очувања капитала банака.
- (2) Банка одобрава олакшице, односно посебне мјере из члана 3. ове одлуке клијентима са циљем превазилажења потешкоћа са којима се суочавају и олакшавања клијентима да у наредном периоду уредно измирују своје обавезе према банци.
- (3) Одредбе ове одлуке примјењују се на банке са сједиштем у Републици Српској којима је Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) издала дозволу за рад.

Појмови

Члан 2.

Поједини појмови који се користе у овој одлуци имају сљедеће значење:

- 1) **Кредитне обавезе** су потраживања банке од физичких и правних лица насталих по основу укупног износа доспјеле и недоспјеле главнице, обрачунате и ненаплаћене камате и накнаде везане за кредитно-гаранцијски посао, као и потраживања по финансијском лизингу и факторинг пословима у складу са закљученим уговором.
- 2) **Клијент банке** је физичко или правно лице чија је кредитна способност усљед негативног утицаја пандемије погоршана, односно чији су извори за отплату усљед тога смањени и тиме му је отежано, онемогућено или ће бити онемогућено измиривање обавеза према банци.
- 3) **Материјално значајан износ** има исто значење као у Одлуци о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака (у даљем тексту: Одлука о управљању кредитним ризиком).
- 4) **Посебне мјере** су мјере привременог карактера и односе се на пружање могућности одгоде плаћања кредитних обавеза, репрограмирања кредитних обавеза или одобравање других олакшица које имају за посљедицу модификацију изложености коју је банка одобрила физичким и правним лицима са циљем ублажавања негативних посљедица утицаја пандемије на кредитну способност клијента банке и одрживост његовог пословања, а уз предузимање свих осталих мјера за управљање кредитним ризиком.

Посебне мјере

Члан 3.

- (1) Банка може одобрити клијентима из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке следеће посебне мјере:
 - 1) мораторијум, односно одгоду у отплати кредитних обавеза на период од најдуже 6 мјесеци,
 - 2) увођење грејс периода за отплату главнице кредитних обавеза у случају кредита који се отплаћују ануитетно на период од најдуже 12 мјесеци,
 - 3) продужење крајњег рока за отплату кредита који се отплаћују ануитетно,
 - 4) продужење рока доспијећа кредита са једнократним доспијећем, укључујући и револвинг кредите и прекорачења по трансакционим рачунима на период од најдуже 12 мјесеци, при чему би клијенти током тог периода могли користити и дио изложености који је био неикоришћен на дан модификације,
 - 5) одобравање додатног износа изложености за потребе превазилажења његових тренутних потешкоћа са ликвидношћу,
 - 6) прилагођавање плана отплате сразмјерно смањењу прихода или неком другом релевантном параметру који одређује банке,
 - 7) друге мјере са циљем олакшавања измиривања кредитних обавеза клијента и одржавања пословања клијента.
- (2) Посебне мјере из става 1. овог члана могу да укључе и друге модалитете прилагођавања начина и динамике отплате кредитних обавеза, примјерене олакшице и друге облике подршке банке клијентима из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке.
- (3) У оквиру посебних мјера из става 1. овог члана банка је дужна проводити све потребне активности ради адекватног управљања кредитним ризиком и прилагођавања тренутним и привременим околностима у пословању са циљем стварања услова за накнадни опоравак и ублажавање неповољних економских посљедица узрокованих пандемијом на одрживост пословања клијента.
- (4) У максимални период трајања посебних мјера из става 1. т. 1, 2. и 4. овог члана није укључен период на који су биле одобрене евентуалне мјере у складу са Одлуком о привременим мјерама банкама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“ („Службени гласник Републике Српске“, број 27/20 и 56/20).
- (5) Банка је дужна Програм посебних мјера донесен у складу са Одлуком из става 4. овог члана ускладити са одредбама ове одлуке, те исти редовно ажурирати.
- (6) Банка је дужна информације о посебним мјерама које одобрава клијентима у складу са Програмом из става 5. овог члана објавити на својој интернет страници.

Модалитет

Члан 4.

- (1) Банка је дужна за клијенте из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке дефинисати примјерен модалитет који садржи посебне мјере из члана 3. ове одлуке који ће помоћи клијентима да у наредном периоду успоставе одрживи модел пословања и уредно измирују кредитне обавезе према банци.
- (2) Модалитет може садржавати једну или комбинацију посебних мјера, на основу захтјева клијента и проведене кредитне анализе, на основу којих је банка процијенила да ће одобрене мјере помоћи клијенту да у наредном периоду уредно измирује своје обавезе према банци.
- (3) Уколико модалитет подразумијева комбинацију мјера из члана 3. став 1. т. 1. и 2. ове одлуке банка може одобрити те посебне мјере најдуже на период од укупно 12 мјесеци.
- (4) Приликом дефинисања модалитета за правна лица који имају изложености у другим банкама и недепозитним финансијским организацијама, банка треба да активно дјелује у циљу усаглашеног дјеловања са другим банкама и недепозитним финансијским организацијама у проналажењу заједничког модалитета за накнадно прилагођавање реалних могућности отплате кредитних обавеза.

Модификација

Члан 5.

- (1) Модификација изложености подразумијева измјену неких или свих услова оригиналног уговора, те је банка може сматрати значајном модификацијом у смислу Одлуке о управљању кредитним ризиком, када банка престаје признавати оригиналну ставку финансијске активе и почиње признавати нову ставку, али није у обавези да утврђује да ли предметна ставка представља имовину стечену уз умањење вриједности (РОСИ имовина).
- (2) У оквиру примјене посебних мјера, каматна стопа за модификоване изложености не може бити већа него што је била дефинисана постојећим уговором.
- (3) Приликом уговарања посебних мјера, банка не може наплаћивати додатне накнаде за извршене услуге, односно накнаде повезане са модификацијом изложености.
- (4) За промјене првобитно уговорених услова кредита, банке су у обавези обезбиједити сагласност свих осталих уговорних страна у кредитном послу.
- (5) У току трајања мораторијума, банка не смије обрачунавати затезну камату на износ доспјелих потраживања.

Посебна правила за управљање кредитним ризиком

Члан 6.

- (1) Банка не може одобрити посебне мјере у складу са овом одлуком клијентима код којих постоји кашњење у измиривању обавеза према банци дуже од 90 дана у материјално значајном износу, односно дозвољено је одобравање посебних мјера само клијентима чије су изложености распоређене у ниво кредитног ризика 3 на основу услова према којима се сматра извјесним да дужник неће у потпуности измирити своје обавезе према банци дефинисаних чланом 20. став 3. Одлуке о управљању кредитним ризиком.
- (2) Изузетно, клијентима који су распоређени у ниво кредитног ризика 3, а који се налазе у периоду опоравка и код којих постоји уредност у отплати у посљедња три мјесеца, банка може одобрити посебне мјере.
- (3) Банка модификације кредитних обавеза које су биле распоређене у ниво кредитног ризика 1 или 2 на дан модификације означава у свом информационом систему као модификације узроковане текућим потребама дужника, а модификације изложености које су распоређене у ниво кредитног ризика 3 на дан модификације означава у свом информационом систему као реструктуриране изложености.
- (4) Изложеност настала усљед модификације кредитних обавеза клијента које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 1 може бити задржана у нивоу кредитног ризика 1 на дан модификације, а основни критеријум за даље распоређивање изложености у нивое кредитног ризика за вријеме важења све одлуке је број дана кашњења у материјално значајном износу.
- (5) Изложеност настала усљед модификације кредитних обавеза клијента које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 2 може бити задржана у нивоу кредитног ризика 2 на дан модификације, а основни критеријум за даље распоређивање изложености у нивое кредитног ризика за вријеме важења ове одлуке је број дана кашњења у материјално значајном износу. Банка може распоредити ове изложености у ниво кредитног ризика 1 само након истека периода опоравка дефинисаног Одлуком о управљању кредитним ризиком.
- (6) Изложеност настала усљед модификације кредитних обавеза клијента које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 3 задржава се у нивоу кредитног ризика 3 и може се распоредити у нижу категорију изложености само након истека периода опоравка дефинисаног Одлуком о управљању кредитним ризиком.
- (7) Банка не може смањивати проценат покривености изложености очекиваним кредитним губицима без отплате модификоване или реструктуриране изложености.

- (8) Банка је дужна појачано пратити ризике који произилазе из портфолија банке којима су одобрене посебне мјере, а нарочито процјењивати индикаторе који могу потенцијално указати на потешкоће у измиривању кредитних обавеза након истека периода на који су одобрене посебне мјере из члана 3. ове одлуке.

Одобрење посебних мјера

Члан 7.

- (1) Посебне мјере банка може проводити по основу писаног захтјева физичког и правног лица, имајући у виду неповољне економске посљедице (директне и/или индиректне) узроковане пандемијом.
- (2) Прије одобрења посебних мјера прописаних овом одлуком, банка је дужна да клијенте упозна са могућностима кориштења истих, свим условима и ефектима мјера (понуда), а клијенти су дужни изјаснити се о понуди и доставити писану изјаву о прихватању понуде ако исту прихватају.
- (3) Банка је дужна осигурати потпуну документованост проведених поступака.

Очување капитала банке

Члан 8.

- (1) Банка је дужна са посебном пажњом пратити промјене у властитом пословном моделу, ликвидности и ризичном профилу, те у складу са тим предузети активности са циљем одржавања адекватног нивоа и структуре капитала за покриће свих ризика којима је или би могла бити изложена банка у насталим околностима пословања.
- (2) Поступање банке у складу са ставом 1. овог члана подразумијева одгоду и/или отказивање исплате дивиденде за вријеме важења ове одлуке.
- (3) Банка може користити заштитни слој за очување капитала за вријеме важења ове одлуке, поштујући одредбе из става 2. овог члана и уз претходно обавјештење Агенције.

Извјештавање

Члан 9.

- (1) Банка је дужна осигурати праћење реализације посебних мјера, водити посебне аналитичке евиденције на начин да све активности о одобравању и уговарању посебних мјера из ове одлуке и њихови ефекти буду прегледни и доступни за потребе банке, као и у сврху надзора који обавља Агенција.
- (2) Банка је дужна извјештавати Агенцију о ефектима примјене посебних мјера у складу са формом и у роковима утврђеним посебном Инструкцијом Агенције.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 10.

- (1) Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.
- (2) Захтјеви за примјену мјера из члана 3. ове одлуке могу се подносити банкама до 31.12.2020. године.
- (3) Ступањем на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о привременим мјерама банкама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“ („Службени гласник Републике Српске“, број 27/20 и 56/20).

Број: УО-171/20

Датум, 02.09.2020. год.

